

9.12.2009

Kuntien ja kuntayhtymien sikainfluenssaviestinnästä vastaaville

Valmistautuminen terveen aikuisväestön rokottamisen viestintään

Koko väestön sikainfluenssarokotusten onnistumisessa kuntien viestintä on keskeisessä asemassa niin rokotuskattavuuden kuin rokotusten sujumisenkin kannalta. Rokotuskampanja on mittava ja viestintä on osa tilanteen hoitamista. Tähän kirjeeseen on koottu tietoa ja vinkkejä terveen aikuisväestön rokotusviestinnän tukemiseksi. Tämä kirje on tarkoitettu kuntien ja kuntayhtymien viestinnästä vastaaville. Tarkemmin terveen aikuisväestön rokottamisesta on kerrottu sosiaali- ja terveysministeriön tilannekirjeessä 8 (<http://www.stm.fi/sikainfluenssa/varautuminen>).

Terveelle aikuisväestölle tarjotaan rokote sikainfluenssaa vastaan valtioneuvoston asetuksen mukaisesti. Terveen aikuisväestön rokotukset voivat alkaa kun yli 64-vuotiaat perussairautensa vuoksi riskiryhmään kuuluvat on saatu rokotettua.

1. Yli 24-vuotiaan väestön rokotukset ajoittunevat tammi-maaliskuulle

Terveen aikuisväestön eli kaikkien yli 24-vuotiaiden rokotukset voivat alkaa nykyisen arvion mukaan vuoden vaihteen jälkeen. Tällöin Suomeen on tuotu noin kaksi miljoonaa rokoteannosta ja rokotteita on tullut riittävästi, jotta ensimmäiset kuusi rokotusten kohderyhmää on voitu rokottaa. Tällä hetkellä Suomeen on tuotu noin 1 600 000 rokoteannosta.

Rokotteita tulee vuodenvaihteen jälkeen noin 250 000 – 300 000 annosta viikosta, joten koko terveen aikuisväestön rokottamiseen vaadittava määrä rokotteita saadaan Suomeen arviolta maaliskuun puoleenväliin mennessä.

2. Rokotteiden toimitusmääristä tietoa THL:stä ja Lääkekeskuksista

Rokotteiden toimitusmääristä on tietoa Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) verkkosivuilla osoitteessa www.thl.fi/sikainfluenssa > Sikainfluenssarokote > Tietoa rokotteiden jakelusta. Ajankohdittain tietoa kuhunkin kuntaan tulevasta rokotemäärästä on saatavissa kunnan terveydenhuollon käyttämästä lääkekeskuksesta tai sairaala-apteekista. Tarkka määrä on kuitenkin selvillä vasta muutamaa päivää ennen rokote-erän saapumista kuntaan.

3. Rokotukset mahdollisia myös työterveyshuolloissa

Jotta väestö saataisiin rokotettua ripeästi ja rokotuksessa olisi mahdollisimman helppoa käydä, rokotuksiin olisi suotavaa olla mahdollisuus myös työterveyshuolloissa. Tietoa työterveyshuollon ja kunnan yhteistyöstä on sosiaali- ja terveysministeriön Tilannekirjeessä 8 (www.stm.fi/sikainfluenssa/varautuminen).

Terveen aikuisväestön rokottaminen on suuri haaste niin toiminnallisesti kuin viestinnällisestikin. Jos kunta sopii työterveyshuoltojen kanssa työssäkävien rokottamisesta, on varmistettava, että työpaikoilla tiedotettaisiin rokotuksista hyvissä ajoin, jo ennen terveen aikuisväestön rokotusten aloittamista. Tiedottamisesta on syytä sopia samalla kun sovitaan rokotteen toimittamisestakin.

4. Rokotteen oltava helposti saatavilla

Oleellinen tieto kansalaiselle on, mistä hän rokotteen saa ja milloin hän sen saa. Jotta mahdollisimman moni kuntalainen ottaisi rokotteen, on rokotteen oltava helposti saatavilla. Työterveyshuolloissa tai työpaikoilla saatava rokotus lisää rokotteen ottamista. Terveen aikuisväestön rokottamisella ei juurikaan vaikuteta nyt käynnissä olevan epidemian kulkuun, mutta sikainfluenssan aiheuttama uusi epidemia on todennäköinen. Mahdollisimman kattavilla rokotuksilla tämä voidaan ehkäistä ja vähentää kunnalle koituvia terveydenhuollon menoja. Kuntien on huolehdittava, että työpaikoillakin järjestettävistä rokotuksista tiedotetaan.

Kuntien on järjestettävä rokotukset niin, että asukkaat tietävät, mistä rokotteen saa ja että rokotuksiin ei syntyisi tarpeettomia jonoja. Jonojen välttämiseksi väestö voidaan muun muassa porrastaa ikäryhmittäin, tarjota rokotteita useammassa ja helposti saavutettavissa rokotuspaikoissa STM on kerännyt terveyskeskusten toimintatapoja sivuilleen (www.stm.fi/sikainfluenssa/varautuminen).

Kuntalaisia tulee rohkaista ottamaan rokotus. Kampanjamateriaalia on toimitettu kuntiin ja niitä voi ladata THL:n sivuilta osoitteesta www.thl.fi/sikainfluenssa > materiaalipankki.

5. Useita viestintäkeinoja

Kuntalaisille tiedottamisessa on hyvä käyttää useita viestintämuotoja. Keskeisiä ovat:

- tiedotteet ja tiedotustilaisuudet paikalliselle medialle
- kirje jokaiseen kotiin
- maksulliset lehti-ilmoitukset (paikallislehdet)
- paikallisradio
- kunnan omat ja median verkkosivut (huom! Google-näkyvyys)
- neuvova puhelin
- THL:n rokotejulisteiden ja esitteiden käyttö yhdessä paikallisen infon kanssa
- tiedote ja suora tieto vanhusväestölle: vanhainkodit, palvelutalot, kotipalvelu
- asukastilaisuudet, joissa lääkäri vastaamassa kysymyksiin

Rokotuksista tiedottamisessa käytetään useita eri kanavia, jotta kunnan asukkaat saisivat tarvitsemansa tiedon mahdollisimman nopeasti. Myös henkilökunnan informoiminen on tärkeää. Kaksikielisissä kunnissa jaetaan tietoa sekä suomeksi että ruotsiksi.

Kunnan verkkosivut

- Selkeät, päivitetyt toimintaohjeet verkkosivuilla vähentävät puhelinsoittoja.
- Verkkosivuilla kerrotaan rokotuspaikat, rokotusajat, kulloinkin rokotettavat kohderyhmät. Muutokset päivitetään sivuille välittömästi.
- Verkkosivuilla on linkkejä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen verkkosivuille: ”Sikainfluenssa – virallinen tietopaketti”, jonka url-osoite on http://www.thl.fi/fi_FI/web/fi/ah1n1v

- Verkkosivujen löydettävyyteen hakukoneilla ja tiedon ajantasaisuuteen tulee kiinnittää huomiota. Hakukoneet, erityisesti Google, listaavat sisällöt sitä ylemmäs, mitä paremmin sisältö vastaa hakusanoihin. Mahdollisimman hyvään tulokseen auttavat hakusanojen ja niiden synonyymien monipuolinen käyttö. Käyttäjien suosimat termit, kuten sikainfluenssa A(H1N1):n sijaan, helpottavat sisällöjen löytymistä. Sisällön avainsanat on hyvä löytyä

- sivun otsikosta
- sisällön pää- ja väliotsikoista
- leipätekstissä läpi tekstin erityisesti virkkeiden alussa.

Myös sivulle tehdyt ja sivun sisäiset linkitykset nostavat sisältöä hakulistauksissa. Edelleen auttaa, jos avainsanoja löytyy linkitysten läheltä. Selkokieliset url-osoitteet tai olennaisimpia asiasanoja sisältävät domain-nimet nostavat myös sijaa hakutuloksissa.

- Kunnan kotisivujen olisi löydettävä seuraavilla hakusanoilla: kunnan, kaupunginosan, kylän tai terveyskeskuksen nimi, rokotus, rokote, sikainfluenssa.

Puhelinpalvelu

- Keskitetty puhelinpalvelu ja riittävä määrä puhelinpäivystäjiä sujuvoittaa toimintaa.
- Puhelinnumero on helposti saatavilla kunnan verkkosivuilla, paikallislehdissä ja julisteissa.

Paikallinen media

- Paikallinen media otetaan mukaan influenssarokotuksista ja -hoidosta tiedottamiseen.
- Paikallislehtiin ja radioon voi laittaa ilmoituksia ja tiedotuksia.
- Kunnan kannattaa tehdä tiivistä yhteistyötä paikallisten toimittajien kanssa, jotta aihetta käsiteltäisiin myös toimituksellisesti.

Tukimateriaalia viestintään

- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos on tuottanut tukimateriaalia (yleisesitteitä ja julisteita) kuntien viestintään.
- Tukimateriaalin voi tulostaa myös Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen verkkosivuilla olevasta materiaalipankista.
- Yleisesitteitä ja julisteita, joihin kunta voi itse merkitä rokotusajan ja -paikan sekä rokotusten kohderyhmän, kannattaa jakaa keskeisiin paikkoihin, kuten terveysasemille, kirjastoihin, kauppoihin ja kouluihin. THL on jakanut rokotusjulisteita ja -esitteitä loka-marraskuussa kuntien kirjaamoihin ja rokotusyhdyshenkilöille.
- Tiedon lähteille ohjataan myös rokotteen ottamiseen motivoivilla lehti-ilmoituksilla ja sosiaalisen verkkomedian mainoksilla.
- Kuntaliitto on julkaissut kuntien kriisiviestintäoppaan, joka löytyy pdf-muotoisena maksuttomana Kuntaliiton kirjakaupasta sekä suomeksi että ruotsiksi.

Lisätietoja viestinnästä antavat:

viestintäpäällikkö Matti Lumijärvi, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, p. 020 610 7692,
matti.lumijarvi@thl.fi

viestintäpäällikkö Tero Manninen, sosiaali- ja terveysministeriö, p. (09) 160 73893,
tero.manninen@stm.fi

viestintäjohtaja Jari Seppälä, Suomen Kuntaliitto, 050 66 743, jari.seppala@kuntaliitto.fi

Linkkejä:

Tuorein pandemiatilanne:

http://www.thl.fi/fi_FI/web/fi/ah1n1v/perustietoa/pandemia

Tietoa rokotteista ja niiden jakelusta:

http://www.thl.fi/fi_FI/web/fi/sikainfluenssa/sikainfluenssarokote/rokoteen_jakelu

STM:n tilannekirjeet ja ohjeet:

www.stm.fi/sikainfluenssa/varautuminen

Sikainfluenssatietoa kansalaisille ja ammattilaisille:

Sikainfluenssa - virallinen tietopaketti (THL)

http://www.thl.fi/fi_FI/web/fi/ah1n1v

Sikainfluenssatietoa ruotsiksi:

Svininfluensa – officiellt informationspaket

http://www.thl.fi/sv_SE/web/sv/ah1n1v

Materiaalipankki:

http://www.thl.fi/fi_FI/web/fi/ah1n1v/materiaalipankki

Liitteet:

Linkitysohjeet

Hyvien käytäntöjen ohje: <http://www.stm.fi/sikainfluenssa/varautuminen>

STM:n tilannekirje 8: <http://www.stm.fi/sikainfluenssa/varautuminen>

JAKELU:

Kuntien verkkoviestinnästä vastaavat

Kuntien viestinnästä vastaavat

Perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen viestinnästä vastaavat

Sairaanhoitopiirien viestintävastaavat

Kunnan- ja kaupunginjohtajat

Influenssarokotusyhteyshenkilöt